

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 8 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se isvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, eznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 17. avgusta. Iz Gornji-Studena se oficijalno poroča 16. avgusta: Ruske baterije iz Slobodzije so 14. t. m. požgale do tal osem turških parnih mlinov v Ruščuku, in so prisilile turške baterije v Ruščuku nehati s streljanjem. 15. avg. so Turki cel dan bombardirali Gjur-gjevo.

Turška infanterija je 14. avgusta prodirala z dvema oddelkoma konjikov iz Plevne proti Tukenici, ali se je pred ognjem ruske artilerije nazaj pomaknila. Ruske prve straže so zasele svoje prejšnje pozicije.

Belgrad 17. avgusta. Celo srbsko ministerstvo je dalo knezu ostavko (demisijo). Knez ostavke od vseh družih ministrov nij sprejel, samo od ministerskega predsednika Stevča-Mihajlovića jo je. Drugi ministri ostanejo, ohranijo svoj portfelj, in Ristić je imenovan za ministerskega predsednika.

Carigrad 16. avg. Sultanova irada ukazuje, naj se narodne straže osnujejo, in sicer take, ki bodo mogle premeščevati se v druge kraje ter tudi take, ki bodo doma brambo opravljale, in sicer iz moškega prebivalstva do 40. leta. — Telegram Derviš-paše iz Batuma v Aziji poroča, da je vzel jedno rusko reduto, ki je levemu krilu turške vojske velik nemir delala. Rusi so izgubili 200 mož. — Depeše iz Hercegovine potrjujejo, da so bili vstaši na več krajih tepeni.

Berlin 15. avgusta. Nemški poslanik v Carigradu je turškej vladi ostro očital, zakaj turška vojska tako zverško postopa z ranjenimi in vjetimi Rusi in Bulgari.

Peterburg 15. avgusta. Oficijalna poročila iz Bjele od 13. t. m. poročajo, da je zdravstveni stan ruske vojske izvrsten in da se bode ofenziva kmalu začela. Car je bil z velikim knezom v Gornjem Studenu sešel se. Deževno je.

Vojska.

Položaj ruske vojske osvetljuje dobro in energično moževna in samosvestna izjava ruskega glavnega poveljnika, velikega kneza Nikolaja, poslana ruskim novinam 11. t. m., ki pravi: „V tujih novinah je mnogo govorenja o nekem begu naših vojska po Plevenskej neudači 18. in 30. julija, o nekem progonu naših vojska po Turkih do Svištove, o nekem neposrečenem poskušaji, Ruščuk in Silistrijo blokirati, kakor tudi o turških zmagah pri Ruščuku, Razgradu in po družih krajih. To vse je ravno tako nesramna laž, kakor ona izmišljena povest, razširjevana v

nam sovražnih časopisih pretečenega meseca, da smo kedaj pri Nikopolji zastoj poskušali čez Dunav priti, ali da so nas Turki pri Bjeli zmagali. Enkrat za vselej prosim ne paziti na sistematične laži, katere se širijo po turških listih in po glasilih evropskega novinstva, katero je nam sovražno. Če od mene nij nobenih poročil, pomeni to samo, da vse ugodno stoji in da nij nič novega poročati. Ko smo imeli nevspehe zaznamovati, telegrafiral sem o njih precej sam.“

Denašnji naš telegram ruski naznanja precej znamenite ruske vspehe. Turšk napad od Plevne sem je bil odbit, Ruščuku se pa začenja od ruskih baterij slabo goditi. Razrušenje parnih mlinov, ki so za turško vojsko moko delali, bode Turkom britka izguba.

Kaj pomenja ostavka srbskega ministerstva, katero nam telegraf poroča denes, to nam še denes nij jasno. Najbrž v vojsko, ker je Ristić na čelo prišel. To potrjuje nekoliko tudi včerajšnji carigradski telegram, ki uže pričakuje srbske akcije ter pripoveduje, da se bode Turčija proti Srbiji le branila.

Po Srbiji sigurno počti precej tudi Grška. Kar Turki poročajo po svojih organih denes o dobljenem boji pri Topkani, pri Sadini in Batumu, spada menda ali mej pretiranosti in laži, nekoliko pa so to le boji prvih straž, rekognosciranja brez pomena.

Ruski „Invalid“ preklicuje vest, da bi bila vsa ruska vojska na nogah. — Rusko „Novoje Vremja“ pravi, naj turkofili ne trjumbirajo. „Nauk, ki smo ga dobili pri Plevni, bode nam dobre usluge delal; bode naše moči podvojil, a našo osvoboditeljno nalogo razširil.“ — „Peterburske Ved.“ pa pravi: „Turčija teško umira, a umreti mora. O izidu vojue ne dvomimo.“

Iz Bukarešta se piše nemškemu listu: Vsacih dvanajst ur dohajajo semkaj poročila o bojih in bitvah, ki so se bile onkraj Dunava; ali redno se zopet preklicujejo vse te vesti. Zdaj je videti, da se Rusi v svojem napadu ne bodo prenašli, ampak z vso skrbnostjo pripravili, da si vspeh zagotové. — Rumunska vojska ima važno nalogo, da bode prišla Osman-pašo za hrbtom ali pa na levem krilu pri Plevni. Tako jej bode moral on vsaj 20.000 mož nasproti postaviti in se ne bode mogel odločno udeležiti glavne bitke.

O turških zverstvih so podpisali dopisniki več znanih svetovnih listov v Kazanliku protokol. Ta protokol se je poslal ruskim poslanikom v Berlin, na Dunaj, v Paris, London in Rim in državni svetnik Nelidov, načelnik diplomatske pisarne ruske armade, pridejal mu je sledeče spremljevalno pismo: „Gospod poslanik! Otomanska vlada objavlja po evrop-

skih časopisih celo vrsto lažnjivih poročil o krutostih, katerih so se zakrivali naši vojaki. Akopram si je porta s tem nesramnim ravnanjem prizadevala, motiti lehkovernost olikanega sveta, vendar nij mogla resnici pota zaprečiti. Ne da bi se omenjalo mnoge slučaje turških krutostij, katere je časnkarstvo uže ocenilo, so našli naši vojaki pri zasedenji utrjenj pri Šipki-soteski cele kopice glav ruskih vojakov, katerih razmesarjena trupla so nedaleč od tam po tleh okolo ležala. Ta fakt je potrdilo več častnikov iz inostranja, ki so prideleni našej vojski, kakor tudi mnogo dopisnikov evropskih listov, ki so napisali o tem pravičen protokol. Izročevaje Vašej ekselenci prepis tega pisma, imam čast, gospod poslanec, prositi vas na ukaz njegove carske Visokosti velikega kneza vrhovnega poveljnika, da razširite omenjeni protokol po časnkih dežele, v katerej bivate.

V Trnovem 27. jul. 1877.

Nelidov l. r.“

Od črnogorske meje 9. avg.

[Izv. dop.]

Akoravno brez velikih krvavih bojev, črnogorsko delo dobro napreduje. Črnogorski topničarji pridno razrušujejo kule pred Nikšičem in so uže pričeli nastreljavati tvrdnjavo samo. Poveljnika sta tukaj Vukotić in pop Ilija Plamenac, imata le šest bataljonov oblegujoče vojske, ker pravega naskoka še nij bilo. Kadar se hoče naskok vršiti, poklicana bode še druga vojska. Zanimivo je, da Peko Pavlović, ki se je poprej na istem polji mnogokrat odlikoval, nema večjega povelja, ker se mu baje krivda nesrečnega boja pri Krstcu daje, kjer napredujoče srednje vojske se svojim levim krilom nij pospeševal.

Nikšić stoji v sredi nekoliko kvadratnih milj velike, jako rodovitne ravnine, katera bi bila uže radi zadnje lastnosti za kamenito Črnogoro poželjiv dodatek, temveč, ker se na ta utvrjeni položaj vsaka turška ekspedicija proti Črnej gori izdatno naslanjati more, vsaj je tukaj jedini, ne se strmim skalovjem zavarovani vhod v kneževino, naravni pot v rješko dolino, tedaj skozi celo deželico. — Mesto Nikšić ima blizu 4000 prebivalcev, deloma poturčeni kristijani, pa je tudi nekoliko uteklih Črnogorcev vmes, kateri so lansko leto proti kneževemu povelju živino vodili v tvrdnjavo, in so potem videči odkrito svoje zločinstvo, ubegli pravičnej kazni. Mestjani so bili premožni ljudje, ker imeli so razen rodovitnega polja mnogo živine. Na njihov bazar (semenj) prihajalo je mnogo Črnogorcev in Hercegovcev, tedaj je bilo tudi prilično dosti trgovine. Tik „varoša“ stoji na malem griči tvrdnjava, katera sicer nikakor ne ugaja sedanjim zahtevam utvrjevanjā, ali Črnogorcem,

ki imajo le en sami veliki (Medunski) in deset majhnih oblegovanih kanonov, more se še dosti dobro braniti, posebno ker je mogoče s tremi prav dobrimi kanoni (pa imajo Turki še devet slabših) na ravnini se bližajočo naskakovalno vojsko z velikim uspehom odvrčati. Na tak način so trpeli Črnogorci pričetkom lanske vojske veliko izgub. Ali ker se oblegujoči od Hercegovske strani nemajo bati pritiska, morejo vendar s kanoni svoje razruševalno delo dovršiti. Tvrđjava obkrožena je z dvanajstimi malimi kulami, od katerih so Črnogorci uže šest proti svojej deželi stojećih vzeli in jim je uže nekoliko časa pot do mesta otvorjena. Kule so večjidel male, slabo varovane stražnice brez topov. Vjete posadke prav slabo čuvajo v bližnjem selu, ne boječi se, da bi jim utekle, ker od svojih imajo pričakovati le kazen, in se jim tukaj ne godi slabo. V nasprotju pa Črnogorci tožijo, da se ujetnikom mesa in še celo „rakije“ daje, sami Črnogorci pa se morajo mnogokrat s suhim kruhom zadostiti.

Mesto Nikšić nij zidom obdano, pa izkopali so Turki okolo njega jame in napravili poljske šance, vendar le so jim Črnogorci uže vzeli odstranjene hiše. Prebivalcem ponudilo se je od Črnogorcev, udati se, z obljubo, da se jim ne zgodi nič, le da se preselijo za nekoliko časa v drug kraj in zapuste s svojim blagom mesto. — Navidezno so se bili uže v družih bojih Nikšičanje podali, ali ko so bili iz zadrege, hitro so zopet pričeli Turkom prilizovati se in jim v boji zoper svoje sosede pomagati, akoravno nijso vedno blago z njim ravnali. Tako je zadnjič Sulejman paša mnogo mestjanov zarubljeval in jim vzel, kar je bilo za njegovo rabo. Pa v celem jim vendar ne dopušta slaba vest Črnogorcem prodati se, ker se boje, da jim ti ne poplačajo starih izdajalnih činov. Tedaj te ponudbe nijso sprejeli. Zato je knez ukazal, da se odloči za družine kraj, kateri naj bode varen pred streljanjem in kjer morejo skupiti živino in drugo blago. Nadaljuje se streljanje noč in dan. Tudi tvrđjava je uže močno oškodovana, streha uže popolnem podrtá. Turška posadka šteje 1000 mož, mej temi 600 nizamov, ki z velikim krikom žugajo oblegujočim osvetiti se, kadar dobro merjena krogla pokoplje trupla njihovih tovarišev pod razvalinami razpadajočih hiš. Vode tudi nemajo več mnogo, ker so Črnogorci vse studence in potok prevodili. Ali končno bode še velikega naskoka treba. Na ta poziv čakajo drugi bataljoni, ki zdaj nijso še potrebni. Kakor kmalu bi se vojski posrečilo Nikšić vzeti, hoče se oblegovanje Kolašina pričeti.

Ko sem pretekli teden zopet potoval po Črnej gori, videl sem koliko večja siromašnost se je povsod udomačila. Polje je mnogo slaběji, nego lani, ali še celo nič obdelano, žito stoji uže prezrelo nepožeto, trte rastejo neredno, ne da bi bile suhe vejice porezane itd. V hišah in pred hišami leže bolni, na pol nagi, nesnažni otroci. Nad ognjem viselo je po zimi še mnogo slanine, imeli so v kleti vina, rakije. Zdaj se vsega tega redkokrat najde. Živina je slabo rejena; tudi bravje čede so maloštevilne, ker je letošnjega roda mnogo pocrkalo. Še milovanja vrednejši so Vasojevičani, kateri še vedno tu gostujejo, — v kakem kotu stisnjeni leže stari in mladi, bolni in zdravi in si nad trdim koruznim kruhom zobe lomijo.

Pa če sem vprašal te stradajoče, ne bi

jim bilo milejši, da stojijo domačini doma, da se materam ne bilo bati za reditelje svojih otrok, dobil sem le enoglasni odgovor: Dokler se ne oprostimo povsem Turčina, nečemo mirovati in ako možje še na stotine padajo, treba je tako, za djeca bode uže knez skrbel, slovanski jezik se mora zdaj osvoboditi ali propasti. To je narodna zavest in strpno navdušenje! Celo do brezsrčnosti vzdiguje se ta strast. Videl sem na notranji boleznih bolehačega moža, ki gotovo nij mogel tisoč hitrih korakov storiti, da ne bi bil onemogel, a bil je zanemarjen, nikdo se nij pečal za njega, ali so ga še sramotili — revež nij bil šel v zadnji boj, in ker se mu na životu bolezen nij poznala, mu prosti ljudje tudi nijso hoteli slabosti verjeti in so ga držali za bojazljivca.

V pričo vseh teh neugodnosti pa je črnogorska gibčnost in vztrajnost le malo trpela. Prehitela me je potujočega noč in akoravno je moj konj z neumljivo sigurnostjo po najgladkejem kamenji tik globokega brezna stopal, se je mojemu vodju ta nočna hoja vendar prevrtoglavá zdela in zakliče precej daleč odstranjeni kuči. Komaj malo postojimo, uže prinese mlad Črnogorec ne ozirajoč se na v tej tamoti jako nevarne pečine in prepade v brzem teku, pri katerem si bi drugi gotovo noge in glavo zlomil, zubljo, katero moj vodja prižge, razsvitljuječ daljno pot do Boljeviče. Prenočeval sem tu pri kneževem svaku Savi Plamencu, kateri me je zelo prijazno sprejel in povodil v pripravljeno sobo. Prav iznenadno mi je bilo tu najti v sredi družih siromaških koč mej skalnatimi gorami z vsemi potrebščinam oskrbljeno prenočišče, — še več, na mizi je ležala mala biblioteka srbskih, ruskih in italijanskih knjig, zraven črnogorskega „Vjenca“, v kojem s krepkimi glasovi junaški serdari s svojimi sokoli se pogovarjajo, ono globoko čuteče sentimentalno izraževanje Petrarke — pač malo različna poezija v svojej obliki, pa tudi v duhu. — Drugo jutro zbudi me čez visoki Balkan vzdigajoče se solnce; prekrasni pogled na Skadarsko jezero in njegovo obrežje noter na Sutormana, veličasten in miren, mi ne pripusti misliti na prelivanje krvi, ki se je še le pred nekoliko dnevi tu vršilo.

Pripravljalo se je ravno isti dan okoli tri tisoč albanskih prostovoljcev in bašibozukov, poskusiti od Bara in Sutormana napad, ali njih vodja odvrnil jih je za toliko časa, da se jih 6000 ne zbere; ravno denes čujemo streljanje na jugu, morda se je denes vršila ona pripravljena bitka.

Enako skupljena četa napadla je tudi pred nekoliko dnevi na Pipere, pa brezuspešno. — Žito, katero bi bili morali Turki mej premirjem dovaževati čez skadarsko jezero na Rjeko za Brđane, Bjelopavloviče, Pipere itd. in katero se je zakasnilo, dovažujejo zdaj v avstrijske luke. Zelo čudno je videti izkrcevanje nadčuvajoče turške častnike prijateljsko hoditi s Črnogorci in napivati si pri kavi in rakiji.

Štiristoletnica narodnega mesta Loža na Notranjskem.

[Izv. dopis.]

(Konec.)

Po obedu so šli čestiti gostje na hrib, kjer se prične ljudska veselica s sledečim slavnostnim govorom:

„Denes obhajamo 400letnico mesta Loža.

Na prvi pogled je vsakemu jasno, da ta kraj nij bil iz formalnih uzrokov v mesto povzdignjen, ker še dan denes nema niti po številu prebivalcev niti v svojem izdelovanji mestne pogodbe. Toda zdravo jedro, katero je bilo v tem rodu in katero ga je vodilo, kadar je bilo treba udariti proti sili ali pa skrbeti za svoj gmotni obstanek, to je moralo biti pravi povod, da se je ta kraj počastil z mestnim naslovom. In to jedro bilo je slavjansko, kajti potem, ko so prešli razburjeni časi preseljevanja narodov in so se jela ljudstva ustanovljati, nam kaže zgodovina, da so se tu naselili Slavjani. Toda imeli so le malo mirnih trenotkov, v katerih bi bili mogli živeti po svojej starej navadi, kot mirni in pošteni kmetje. Dostikrat so morali odbijati silovite napade sovražnikov, da so si ohranili svoj život in svojo zemljo. Omenjam le zavratnih napadov divjega Turka, ki je mnogokrat razsajal tudi po tej okolici. Zgodovina kaže, da je tudi Lož pomagal omejeti divjaka, kojemu bije, hvala Bogu uže zadnja ura.

„Ta hrabrost proti sovražniku, globoko ukoreninja udanost do svojih vladarjev in v vsakem mirnejem času zdrav prevdarek, s kupčijo in obrtnijo ohraniti se, opozorilo je presvitlega vladarja Friderika IV. na ta sicer neznan kraj, da ga je 8. marca leta 1877 počastil z mestnim naslovom. 14

„In od tega časa preteklo je 400 let. Jedro se je ohranilo, če tudi so bili časi jako neugodni. Da je pa to jedro tudi krepko in zdravo, dokazal je novejši čas, v katerem je naš presvitli cesar Franc Jožef I. izrekel z okt. diplomom prevažne besede, da narodna iskra, ki je dosihmal le skrivaj tlela, sme slobodna na dan; nijso se Ložanje dajali zapeljati praznim obljubam, nego pokazali so vselej, da Lož je mož.

„Vsako pošteno prizadevanje obrodi dober sad, če tudi ne takoj, a gotovo s časom.

„Nam je denes najlepši zadostenje, videti pri nas in veseliti se z nami kinč našega milega naroda, ki nam je sijajen porok boljše bodočnosti. Tu vidim krasen sad poštenega delovanja in zdrav plod prihodnje naše slave, in to je čvrsto izbujena narodna zavest. Sokolova in druge zastave vihrajo nad nami, in kje je veselje v našej domovini, kjer bi teh buditeljev ne bilo?! Voditelji našega naroda so mej nami. In to nam je dokaz, da smo na pravem potu. Vam v zahvalo prisezamo, da ga nečemo nikdar zapustiti.

„Vi z nami in mi za Vami naprej za dom in omiko! Slavni Habsburžan Friderik IV. nas je ustanovil in najslavnejši Habsburžan Franc Jožef I. nas je očvrstil. Na veke nam Bog hrani slavne Habsburžane in slavno našo Avstrijo!

„Mi pa hočemo ostati njeni verni sinovi in pa zdrava veja močnega slavjanskega debla in o tem smislu praznovati še tudi 1000 letnico.“

Sokol je potem telovadil prav dobro in narod ga je čudom gledal. Igra „Srce je odkrila“ je bila dobro igrana, le žalibog, daleč se nij slišalo, ker je ljudstvu nemogoče dopovedati, da naj bode tiho. K veselici je prišel tudi mil. knez Schönburg-Waldenburg. Vendar pri veselici nij bilo nič pravega navdušenja, ker smo se vedno bali, da nas kdo — ne konfiscira. Po igri so Sokoli peli nekaj pesen. Na to so v krogu Hrvatje pozdra-

vili vrle Sokole. G. Žirovnik je bral došle pozdravne telegrame iz Krškega, Mozirja, Hrvaškega, in uradnikov banke „Slavije“, kateri telegrami so bili navdušeno sprejeti. Plesa so se udeležili tudi domači fantje in domače dekleta. Zvečer so gostje užigali bengaličen in umetsten ogenj, kar je bilo narodu posebno všeč.

Drugi smo sedeli pri mizah in pili, — ker govoriti smeli nijsmo. Zvečer smo se kmalu vrnili v Lož in potem so se gosti jeli odpeljavati. Ločili smo se s težkim srcem in bridko skušajo, da Slovan ne sme napitnice napiti bratu Slovanu... Okrepčevala nas je le nada boljše bodočnosti, ki nam mora priti. Nekaj nas je še ostalo v Loži; nikjer govoriti nijsmo smeli, peli smo domače slovenske pesni. Ljubljanska godba, katera povsem nij dobro igrala in je bila vrhu tega jako draga, se je odpeljala koj za Sokoli. Anglje pravice smo še vedno imeli okolo sebe. Nek odličen narodnjak je napil še, ko smo odpeli pesen Razlagovo: „Domovina“ in je rekel samo: „Da bi vedno majka bila, ne pozabljena nikdar. Več ne smem govoriti, sicer bi bil konfisciran“ in burni „živio,“ so sledili tem besedam. Tako je minola ta slavnost, katera naj bode v uk in spomin vsem, ki so se je udeležili, Ložanom pa v spodbujajo, da ostanejo pošteno narodno jedro tudi naprej; kakor so bili do sedaj.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. avgusta.

Hrvatski zbor torej se ne snide še tega meseca, temuč 1. septembra. Ker se že 15. septembra začne ogerski zbor, utegne magjarska vlada Hrvatse še za onih 14 dni prekaniti in sabora ne bode.

Krajišniki so v Zagrebu sestavili addresso na cesarja, v kateri prosijo, naj ogerska vlada svoj predlog o krajiški železnici nazaj potegne; da se železnica dela od Zemuna k morju po krajini; da se premoženje krajišnikov, 30.000 oralov gozda, kot privatno premoženje krajine smatra.

Vnanje države.

Grška vlada je sklenila svoje brodovje zboljšati in je vzela zato na posodo 30 milijonov frankov. Grške ladije so že jako stare in bi se ne mogle dolgo ustavljati sovražnim kroglijam. Tudi so sicer Grki premalo skrbeli za utrjenje morske obale, kajti za torpede jim do zdaj še mari nij bilo, in ko bi nastala vojaska, bila bi cvetoča mesta ob obali v največje nevarnosti.

Angleži v vsem vkup na Malto nijso več kot 8000 mož spravili. Zdaj je še 3000 mož na potu, bode torej 11.000 mož v srednjem morju. Ti bodo Carigrad obvarovali?

Iz **Indije** se še vedno poroča, da kabalški Kan nič dobrega ne namerava proti Angliji. Vse oglede in dopisnike časnikov, ktere je angleška vlada poslala v Afganistan, je Kan ukazal s kanoni postreljati.

Dopisi.

Iz Dunaja 14. avgusta [Izv. dop.] (O Slovencih na slavjanskem banketu.) Pred malo dnevi napravili so udje slavjanskega pevskega društva na čast jednega svojih dolgoletnih udov, ki je baš isti dan obhajal petdeseti rojstveni dan, — sijajen banket, h kateremu je bilo pevabljeno mnogo gospode: doktorjev juris, medicine, profesorjev, dunajskih čeških hišnih posestnikov, čeških literatov itd. itd.

Zanimiv je bil ta banket v trojnem oziru. Slaven češk besednik, vrl slavjansk domoljub,

poznavatelj vseh slavjanskih literatur in narodov govoril je v daljem govoru ter omenjal tudi Slovencev. Govornik pozna slovenskega kmeta i slovenskega meščana iz lastne izkušnje. Večkrat je bavil se na postavljanju mej štajerskimi, koroškimi, goriškimi in kranjskimi Slovenci. O slovenskem kmetu, je vrlo lepo sodbo izrekel. Bistroumnosti, ki se nahaja pri prostem slovenskem kmetu najde se malokje na kmetih. Navaden Slovenec je — dejal je — zelo delaven, uljuden, za kmeta skoro preuljuden, postrežljiv in kar se narodnosti tiče, domoljuben. Rad čuje o svojih pradedih, kakó so se borili junaško zoper Turka, navdušen je za svoj materni jezik, kojega, akoravno „gospoda“ zoper najlepše svetinje slovenstva deluje in govori, vendar ljubi iz cele duše. Govoril je dalje o poljskem kmetu ki je pak silno zanemarjen v gmotnem in duševnem oziru. Slovensk kmet je po sodbi tega češkega narodoslavca najmanj za 50 % bolji od poljskega. Nečuvana razlika je mej poljskim kmetom i ruskim „mužikom“, ki stanuje skoro tik Poljaka. Rusk kmet je vesel, dobrodušen, v blagostanji, a poljski zabit, slečen in ves izraz, kakor bi tuhtal na maščevanje. V tipih poljskega i ruskega kmeta jasno se kaže sistema poljske i ruske vlade — je izjavil. Prešel je dalje na srednji stan, na tako imenovane „purgarje“, kakor je srednji stan pri Slovencih imenoval. O teh nij izrekel dobre sodbe. Samostojnosti nema večine slovenskih purgarjev nobene; vsak iz tujega privandraní človek lahko purgarja na Slovenskem goljufa in slepi, i „purgar“ na Slovenskem si še v čast šteje, ako ga tuj pritepenec sè svojimi nakamami slepiti če, kajti v tem, da kak nemšk ali iz Nemčije prišli človek, podzetenik, s purgarjem na Slovenskem občevati hoče, ima za izvrstno odlikovanje.

Purgar na Slovenskem nij nobene narodnosti, ker nobenega jezika ne zna. Zaletava se v nemščino a kar mu ne gre, se zatelebi v slovenščino, a kar tudi te ne zna, govori neko nemško-slovensko mešanico, ki jo naj vrag razume. V razumu v politiki, v narodnem napredku, celó v vednosti, posebno pak v pravicoljubli presega purgarja na Slovenskem slovensk kmet najmanj desetkrat.

Druga zanimivost tega banketa je sledeča: Mej povabljeni je bilo tudi več Nemcev, rojenih Dunajčanov. Jeden izmej teh je govoril in napil sosedoljubju mej Nemci in Slovani. — Rekel je, da mu nikakor ne gre v glavo, da je v Avstriji mogoče, da se Slovan ima za vse drugo, samo ne za poštenega, kulturnega in za napredek vnetega človeka. In vendar mora vsak Avstrijec, ki ima le količkaj pojma o zgodovini, odkrito priznati, kolika podpora je avstrijsk Slovan državi. Slepa bedarija je, kar moram dan na dan čitati v dunajskem časopisji o nevarnosti Slovanov, o slovanskem teženji jerobiti nemštvo, o prizadevanji slovanskem, razrušiti to in ono, in drugih enakih bedarijah. A vsa taka časnikarska kvasenja ne prihajajo od poštenih Nemcev, ampak za kruh borečih se židov, ki tudi za to, za kar ga plačaš, piše. Zato tudi toliko navidezne turkoljubnosti, kar je še posebna sramota za ves Dunaj. Pravi Dunajčan sovraži Turka isto tako, kot Slovan. Pošljite par milijonov ruskih rubljev tem našim nemškim judom, a še toliko nij treba v dunajske redakcije, boste videli, če ne bodo Rusi koj prvi kulturni narod v Evropi. Nijeden žid ne bode

več peresa pomaknil v črnilo za Turka. — Lepa sloga bi bila mej Nemci in Slovani, ako bi časnikarski in drugi židje priznavali stavek: Vsakemu svoje. Slovan avstrijsk je baš tako dober Avstrijec, kot je to pošten Nmec. Sodruga pak ne more biti merodajna niti pri Slovanih, baš tako malo pri Nemcih. To se jasno vidi. Ako bi dunajsko časnikarstvo smatralo se za merodajno, pošteno, izraz vseh poštenih državljanov, uže davno bi bili mi v vojski proti Rusiji. A zna se povsod, da proti Rusiji in Slovanom sploh pišejo le plačani židje, brez značajniki in grdi koristolovci. Spoštovanje vsacemu avstrijskemu Slovanu, naj mu bodo iste pravice, kot nam Nemcem, in bratoljubje počne se od tega trenutka mej Slovani in Nemci, na mejsobojno bratoljubje, na svobodo vsake narodnosti!

Smete si misliti, koliko priznavanje je žel ta pošteni Nmec za svoje poštene izjave. Za govornika se je oglasil tudi jeden Slovenec. Počel je po nemški pozdrav; ko se je pak od vseh strani klicalo: „po slovinski! po slovinski!“ nadaljeval je svoj govor v slovenščini. Bil je po nekaterih izjavah burno izzivan in ko je napil na slavjansko vzajemnost, osobito povdarjaje, da so mej avstrijskimi Slovani Čehi prvi, ki so postavili temelj slovanske vzajemnosti z navdušenim svojim bodrenjem k vzajemnemu delovanju vseh avstrijskih Slovanov, da so izmej avstrijskih Severoslovanov Čehi oni, ki so bolj navdušeni za idejo Jugoslovanstva, nego marsikateri Jugoslovani sami, ter da naj bi vsi avstrijski Slovani posnemali odlične kreposti češko-slovenskega naroda v borbi za svoj obstanek in za razvoj slovanske ideje, bil je radi teh svojih izjav zelo navdušeno pozdravljen od vseh navzočih gostov.

Na govor Slovenca odgovarjal je prvi jubilant, navdušeno pozdravivši slovenski narod, kateri naj bi vstrajal v hudej svojej borbi, napil je navdušeno voditeljem Slovencev: dr. Bleiweisu, dr. Vošnjaku in dr. Zarniku; napivalo se je slovenskemu časnikarstvu, osobito „Slovenskemu Narodu“. Čudil sem se tu, kako so Čehi vrlo dobro podučeni v slovenskih razmerah, kako vedo ceniti zasluge slovenskih mož, vsacega po svojej strani.

Na govor Slovenca oglasil se je tudi uže prej omenjeni kritikar o slovenskem kmetu in „purgarstvu“ na Slovenskem. Vsi so strmeli, ko je pričel v slovenskem jeziku tako gladko in jedernato govoriti, da skoro nij bilo razločka, ali je govornik Slovenec ali Čeh po svojem rodu. In to je tretja zanimivost. V daljšem govoru razvijal je idejo slovanske solidarnosti, povdarjal je, da v dostigovanji idej, v borbi za Slovanstvo, naj gine vsaka razlika mej Severo- in Jugoslovani ter da naj čutijo se vsi enako vneti ne le za svoj narod, temveč za občeslovansko stvar. V borbi za Slovanstvo naj izgubi se vsako katerokoli razločevanje. Ko je donela potem napitnica na konečno dober vspeh ruskega orožja, dosegla je navdušenost svoj vrhunec. — Tako se časte mej drugimi narodnostmi — smelo rečem — najbolj — zatirani Slovenci mej dunajskimi Slavjani. Radovan Perunov.

Iz Gorice 14. avg. [Izv. dopis.] (Goriški Slovenci.) Sloga naj kraljuje mej nami, a prava, ne piškava sloga. Došli so za nas Slovence zelo kritični časi, naše brate na Kranjskem hoče nemčurstvo, a nas Goričane in sploh Primorce lahonestvo pogoltniti.

Uže se iz nas norca delajo nemčurski, lahonski in judovski turkofili vsled malo pomen-

ljive ruske izgube pri Plevni. Ti izmečki človeške poštene družbe uže vidijo v fantastičnih sanjah vse Ruse, kanone, konje in ves ruski vojni material plavati po Dunavu v črno morje v večnost, ter hudobno pristavljajo: „Zdaj je došla smrtna ura i vam, ker zadnje upanje se vam utaplja!“ A bogme! kdor se zadnji smeje, ta se najboljšje smeje! Še nij solnce zadnjič zašlo nam, zatiranim Slovanom. Zato pa, bratje, bodimo v resnici složni, pustimo vse osobnosti, vrzimo od sebe nam škodljivo čestihlepnost, otesimo se partikularizma in pasivitete, bodi naj nam prihodnost naroda vedno pred očmi. Nam naobražencem je dana sveta dolžnost, skrbeti za narodov napredek, za obstanek njegov, mi smo pravi čuvari onega, po blazih možeh zasejanega semena narodnega prepričanja, varuj torej vsak v svojej ožjej domovini skupno, složno narodne pravice, da nas ne bodo potomci kleli kot malomarne zapravljivce s težavami pridobljenega narodnega svetega imenja — napredka!

Uže sem ob svojem času omenil, da i Goričanje, kot nekda najboj vzbujeni, postali smo malomarni, ter se popolnem zlagam z dopisnikom iz „goriške okolice“ v zadnjem števu „Soče“. Le skupna energija, le prava, ne dvoumna sloga, vsaj, kadar je narodnost ter napredek v nevarnosti, nas, goriške Slovence, zopet postavi na ono stališče narodne zavesti, kakoršno smo zavzemali ob življenji neumrljivega narodnega očeta Lavriča.

24. avg. ima biti občni zbor političnega društva „Sloga“; ne odtegujte se, rodoljubi, pokažite, da še živimo, pustite vse malenkosti na stran ter udeležite se v mnogobrojnem številu občnega zbora, kjer naj se izvoli delaven naroden odbor brez obzira na osobna prepričanja.

Človek, pošten rodoljub, je in ostane lahko dosleden v svojem prepričanju, a složen mora biti, kedar je narod in njega napredek v nevarnosti. Ali hočemo mi, Goričanje, zadržati za svojimi brati Kranjci in tržaškimi Slovenci, kateri hočejo v javnih taborih svetu pokazati, da kri nij voda, da popolnem simpatizujejo z brati osvoboditelji, da želijo rešitve pod krvavim turškim jarmom zdihujočih bratov. — Prepovedujejo se nam tabori, a izreči moramo naravnost ter slovesno, da se strinjamo z brati Hrvati, bližnjimi slovenskimi brati Kranjci in Tržačani.

Pustimo pogovarjanje ob večernem hladu pri kozarcu, politično društvo „Sloga“ naj prosi ali naznani polit. oblasti prej ko mogoče tabor na Šempaskem polji, kjer je bilo leta 1868 privrelo tisoče Slovencev terjat svoje pravice. Če nam bodo tabor prepovedali, znana bode vsaj resolucija naša, v duhu bode došlo še 10krat toliko kristijanskih Slovencev izraziti svojo sveto željo za svobodo trpečih slavjanskih bratov. Lepa prilika, da se resolucija napravi, nam bode dana 24. t. m. pri občnem shodu.

Včeraj 13. avg. bil je shod nekaterih goriških rodoljubov o zadevi „Soče“. Prepira nij bilo nikacega, ker je nekdo prekasno došel, nego sklenilo se je enoglasno, da Goričanje, ki uže skozi osem let vzdržujemo svoj list, nikakor ne moremo, ter ne smemo ostati brez lista v središči Primorske.

Izvolili so se trije zastopniki, ki pojdejo 15. avg. v Trst k skupnemu posvetovanju zaradi lista ter izrazili tam mnenje, smelo rečem, vseh tukajšnjih rodoljubov, da nam Goričanom nij za ostati brez lista.

Iz Črnomlja 12. avgusta [Izvirni dopis.] Celej Kranjskej je znana revščina našega okraja, revščina, katera je po zadnjih slabih letinah uže takova nastala, da si mnogo mnogo ljudij še potrebne soli kupiti ne more. Da pa vse te nadloge dosežejo svoj vrhunec, vrine se še zmiraj kaka nalezljiva bolezen. — Tako postavim, gospodari sedaj v črnomeljskej in v sosednej planinskej fari bolezen, katerej sicer pravega imena ne znamo, — le to je gotovo, da je v nekej vasi planinske fare v vsakej hiši bolnik, — dva sta uže umrla in v vasi črnomeljske fare leži šest otrok, — brez vse zdravniške pomoči. In lahko! Oddaljenost vasi od Črnomlja je velika, in ljudje revni tako, da na svoje stroške zdravnika ne morejo vzeti, — pusté torej svoje bolnike v največjih mukah, dokler jih ne reši smrt. — Res je, da imamo v Črnomlju dva zdravnika, ali nijeden ne more ravnati brez povelja od možá, ki je poklican, kateri se pa za to bolezen zmenil nij. (Morda nij za njo vedel? Ur.)

Domače stvari.

— (Novi odbor „Narodne tiskarne“) ima nedeljo, 19. t. m., sejo, v to svrhu, da se konstituira.

— (Naš tabor.) Deželna vlada je priziv dr. Bleiweis-Vošnjak-Zarnikov glede udmatkega tabor odbila.

— (Orden.) Včerajšnja „Wiener Ztg.“ prinaša poročilo, da je dobil g. dr. Kaltenecker, deželni glavar in vodja nam protivne stranke na Kranjskem, viteški križ ordna Leopoldovega. . . .

— (Pred porotniki) je bil obsojen France Jeglič iz gorenjih Dupelj, ker je hotel nemškega gravérja iz Monakovega zapeljati, da bi v Bled prišel in denar delal. Obsojen je za sam ta poskus na pet let ječe. Dalje sta obsojena bila Marija Dornič in Matija Mazek zaradi goljufige vsak na eno leto.

— („Slavec“), pevsko društvo v Gorici, napravi prihodnjo nedeljo 19. avgusta koncert v Tolminu, ter bode zjutraj pri maši pelo.

— (Italijansk goljuf.) Piše se nam iz Gorice 15. t. m.: Minulo soboto je policija zasačila v gostilni pri „treh kronah“, necega Italijana, ki je hotel importirati v Avstrijo lepo svoto ponarejenih desetakov, ter se ve da peljala pod ključ, kjer mu je dano sanjati o minolih sleparskih dnevih.

Tujci.

14. avgusta:

Pri Slonu: Koller iz Dunaja. — Kunšič iz Semiča.

Pri Malléi: Koppmon iz Dunaja. — Onderka iz Idrije. — Pfandner iz Dunaja. — Herman iz Trsta. — Carl iz Dunaja. — Schneid iz Gradca. — Brod iz Broda. — Rutter iz Dunaja.

Pri Zamorei: Bohinec iz Loke.

Dunajska borza 17. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 "	60 "
Zlata renta	75 "	— "
1860 drž. posojilo	111 "	50 "
Akcije narodne banke	823 "	— "
Kreditne akcije	181 "	25 "
London	120 "	90 "
Napol.	9 "	68 ¹ / ₂ "
C. k. cekini	5 "	73 "
Srebro	105 "	— "
Državne marke	59 "	30 "

Štev. 11310.

(213—2)

Razglas.

Po določilu mestne občinske postave se a) računi mestne blagajnice od leta 1876, b) računi v mestnem oskrbništvu stoječih zavodov od leta 1876

od 15. do 30. t. m.

v magistratnem ekspeditnem uradu v očitni pregled razporežijo, in tukaj tudi kake opazke o njih v zapisnik sprejemajo.

Od mestnega magistrata v Ljubljani,

11. avgusta 1877.

Štev. 10818.

(203—3)

Razglas.

Ker so se konec julija t. l. mej tukajšnjem delavskim stanom osemkrat prave človeške kože zdravniško opazile, tak se prebivalstvo nujno vabi, se stavljenja koz obširnejše poprijeti, kakor se je to dosedaj zgodilo, ker se ravno to stavljenje kot edini pripomoček zoper epidemično vnetje te bolezni živo priporočati mora, in ker stavljenje koz, ki se vsako soboto po poludne na mestnem magistratu brezplačno godi, slehernemu priložnost da, si kroze, naj bo uže prvokrat, ali pa v novič staviti dati.

Mestni magistrat v Ljubljani,

1. avgusta 1877.

Vzame se takoj

učenec

pod 16 let star v Petkovo štacuno različnega blaga v Veliki Nedelji. (217—1)

Za učenca

se sprejme v špecijsko štacuno na deželi deček 13 do 14 let star, kateri je 4 razred ali prvo šolo dobro izdelal. Kje, pove administracija „Slov. Naroda“. (209—3)

8 oralov dobre zemlje, ki lahko

preživé eno rodbino,

se prodajajo za 320 gold. z 100 gold. are, tudi manjše in večje parcele do 5000 oralov, kakor tudi vaške krème v Slavoniji se dobodo. Več pri direktiji plem. posestva Uljanik, Dunaj, V., Kettenbrückengasse 11. (198—5)

Otvorjenje nove vinske trgovine

na debelo v Spodnji Šiški št. 82.

Podpisani si dovoljuje p. u. občinstvu naznanjati, da ima veliko zalogo pravega

terana, istrijskih črnih in pravih španjskih vin po najnižjih cenah.

Blagovoljne naročbe prevzema za vsak kvantum vdani

(210—3)

J. Aite.

Lojeve sveče,

lepe, bele in dobro goreče, katerih 8, 10, 12, 14 itd. natanko pol kilograma ali 28¹/₂ lota vaga (ne preleško odrezane) se v večjih ali manjših partijah želé kupiti proti gotovej plači. Blagovoljne ponudbe z navedenjem cene brez skonto per 100 kilov sveč neto vaganih, kakor z opazko, koliko se jih od vsake vrste lahko dá, in koliko zaboji stanejo, naj se pošiljajo na „Annoucen-Expedition von Rudolf Mosse in Wien, I., Seilerstätte Nr. 2“ z znamenjem „U. K. 100“. (216)